

بناغراو چه کسی هه ره گرینگی نیمه به

بناغراو

نامیله هه ی ناو غوی حیرتی دیم و کراتی
کوردستانی نیمه ران

ژماره ۲

سەرھەتا :

بە گومان حیزبی شوپرشکێری ئێمە بە درێژایی تەمەنی خۆی هەم
دەمە بە چە شتێک و هەم راکاتی لە لایەن حکومەتیکی وە ک رێمی شای
کۆپ کراو یا نوکە رانی ئە و و لە دەرو و ژوری ئێراندا هێرشێ سیاسی و
بەئێن نێزامیان کراوە تە سەر . دە کری بێئین ئە ندامانی حیزبی دێژکرا
— تی کوردستانی ئێران قە تیان ئۆ خۆن ئە کە و تۆتی و خویشیان لە خۆیان
ئە دیوہ .

لە سالی ۱۳۲۵ بە و لاوە هاش تیک چوونی کۆتاری مە هاباد بە
دەستی ئێمەرئالیزمی ئە مریکا و چلکا و خۆرە کانی قەت ئە بوو کادر و
ئە ندامانی حیزب دە ر بە دەری شاخ و لێرە وار ئە بن و تە نانە ت زۆر —
بیشیان بوو دە ر باز بوون لە چنگی رە شی حکومەتی نگرەسی شا بە جارێک
لە ولات دە ر بە دە ر بوون بە شیکێ زۆر لە تە مە نی لاوە تی خۆیان دەور
لە ولات رابوارد لە ماوە ی دە ر بە دەری دا هە موو جوو زولم و سته می
کمان لێ کراو و بوسیتی و بی بە شیشیان قە بوول کرد ، بە لام فالای —
خە باتیان دانە ناو هە ولیان داو هە کاوہ ی راگرن .

لە ماوە ی ئە و چە ند سالی دا زۆر کاری باش و لە باریان ئە نجام دا کە
دوو لە و کارە گرینگانە بە راستی بە رچاوی . ئە ویش بێئین لە بەلا و کردنە

قیمه جارنگی دیکه ش پر به دل سیاسی نه و برا کؤل نه ده رانه ده کمین
که له ژور باری گوانی هه موو که ند و کۆسپه کانی کاتی ده ربه ده ری خوینا
دا بیست ژماره ی نامیلکه ی پر بایه خی "تیکوشه ریان" چاپ کرد و بلاو

کرده وه .
به و چه شنه داوا له و کؤل نه ده رانه وه موو خوینه رانی نامیلکه ی
ناو خووی حیزبی ده که بین به نووسین و ناردنی مقاله ی باش له بلا و کرد نه
وه ی تیکوشه ری تازه داها و کاریمان بکه ن .

کۆمیساریاتی ته شکلات ره شه مه ی ۱۳۵۹

ههوا ننامه ی کیتێر

دوست و دژمنی خوځمان بناسین

هه موو جولانه وه به ک دوست و د وژمنی خوځی هه به . مه رجسی

بنچینه ی سه ر که وقتی جولانه وه ی که له که مان ته وه به که دوست و
د وژمنی خوځی و ده وه وه ی ولات بناسی ته نگ و چه له مه ی خه بات و ریځای
راستی لی ون نه کا باش بزانی کئی ده که لیه تی کئی له خه بات و داخوازه
کانی پشتیوانی ده کا و کئی کوسپ و ته که ره ی ده خاته سه ریځای هوسک
هاتنی تامانجه به رزه کانی .

له جیبهانی ته مړو دا خاسینی دوست و د وژمن به کئی که له مه سه له
گرینګه کانی هه موو راهه پین و شوړ شیک . ته م مه سه له به له ناو کورد ستا
دا بارځکی تاربه تیشی هه به . که لی کورد به د ریځایی میژوی خوځی زور جار
که که پشتوته ته وه له مه به سستی خوځی عزیزک پاته وه به قسه ی د وژمن هه ل
خه له تاوه زور سه ر کرده ی کورد به م جوړه که وتوونه ته داوی د وژمنه وه و
سه رمان تن دا جوړه . به داخه وه ته و وه زعه ته نیا شتیکی میژوی نه و
برابپاته وه نېستاش زور هیژی وا هه به که د وژمنی کورده . به لام خوځی به
دوست نیشان ده دا . د وژمنایه تی خوځی له که ل بزوتنه وه ی که لی کورد
له ژر درو و ده له سه ی بی شه رمانه دا ده شارپته وه تا باستر بتوانی
زه بر له و جولانه وه ی بدا .

جولانه وه ی که لی کورد ، جولانه وه به کی دژی میهریالیستیبه . له

به ر ته وه د وژمنی هه ره که وره ی که له که مان میهریالیزی ته مریکا و

نېنگیزه . هه ر وه ها جولانه وه به کی نه ته وایه تی و د پمؤکرتیه .

نه ته وايه تپه چونکه بو وه ده ست هينانی مافه نه ته وايه تپه کانی گه لی
 کورد تی ده کوشی . نه و داخوازانه ش له کاتیکدا جی به جی دین که
 گه لی کورد له کوردستانی ئیران له ناو چوار چپوه ی سنووری فیرواندا
 خود موختاری بهی وه کار و باری ناو خوی کوردستان ئیداره بکا . باری
 دیموکراتی جولانه وه ی گه لی کورد له لایه ک له وه دایه که مه به ستی
 بنه په تی نه و جولانه وه یه وه دی هینانی داخوازه ره واکانی تاقم و توپز
 دیموکرا تپه کانی گه لی کورده به وه رزیران و ره نجبه رانی شار و روونا ک
 بهران و بازاربان و هه شیره ته نیشتمان په روه ره کانه وه . له لایه کی دیکه
 شه وه دیموکراتی جولانه وه ی گه لی کورد له وه دایه که جولانه وه ی نه ته
 — وه یه کی زور لاکراوه که دزی قهبره یالمزم و کونه په رستی و بو وه ده ست
 هینانی نازادی و مافی نه ته وايه تی خه بات ده کا . خه بات بو وه ده س
 هینانی مافه نه ته وايه تپه کانی گه لی کورد به شیکه له خه باتی دزی
 خیمه یالیستی وه له بهنای دیموکراتی له سه رانسه ری ئیراندا . هه ره له
 به ره مه شه که دروشمی خه باتی گه لی کورد له کوردستانی ئیراندا به
 پتیه له دیموکراسی بو ئیران و خود موختاری بو کوردستانی ئیران .
 مه به ستمان له و وتاره نه وه یه که دوست و دوژمنی جولانه وه ی نه —
 ته وايه تی و دیموکراتیکی دزی قهبره یالیستی گه لی کورد د باری بکه بنو
 بناسین .
 با له پیش دا بزانبین هیزه کانی ناوه وه ی جولانه وه ی زرکاری خوازه
 گه لی کورد کامانه ن . وه رزیرانی کورد که زوره ی خه لکی کوردستان
 هیزی بزوتنه وه ی نه ته وايه تین . له گونده کانی کوردستان بهیجگه

له چه ند خاوه ن ملكى نيشتمان فروش هه موو كه س له سه بان و شوانه وه
بگه تا ده گاته ورده مالېك وه ته نانه ت خاون ملكه ناونجه كانهش لسه
لايه ك سته مى ميليلين له سه ر شانه وله ژر بارى زولم و زورى مه موو رو
ژانده و مه كان دان .

هه شيره ته نيشتمان به روه ره كان به پى تاقي كرده وه ي تالى خوڤان
د وژمه كانى كه لى كورد يانى ئيميراليزم و حكومه تى كونه به رسته
ئيرانيان ناسپوه وه له روى خوڤى دا شان به شانى كومه لانى دېكه ي خه -
لكى كوردستان بو ئازادى نيشتمان خه بات ده كه ن .

ره نجبه رانى شار و دېهه كانهش به گيان و دل له جولانه وه ي كه له كه
بان دا به شدارن . له بزوتنه وه ي رزگار بخوازي كه لى كورد دا روونا ك
بهران و خوڤندكاران جېگايه كى تا به تى هه به ، مېژوى خه باتى ته و چه
ساله به باشى ده رى ده خا كه زوره ي رووناك بهراني كورد به تا به تى
خوڤندكاران به هه موو هئز و توانايانه وه له خه باتى كه لى كورد دا به شدار
هه وونو چالاكيه كى باشيان نيشان داوه .

ئاشكرايه كه له ناو خوڤى كوردستان دا د وژمنى گه ل ته وانن كه به
قازانجى چه به لى خوڤان نيشتمان و نه ته وه كه بان به د وژمن ده فروشن
، ژماره ي ته وانن شه د باره به نېسه ت كومه لانى كه لى كوردستان زور كه مه
ليره دا به رووناكى ده رده كه وى كه ده ره تانى ته وه هه به . له كوردستان
ئيران دا به كيه تىكى بى وېنه ي ته و تو بېك بى كه هه موو چين و تو بزه كانى
كه لى كورد له ژر دروشمى (دېهه كراسى بو ئيران و خود مختارى به
كوردستان) دا كو بگاته وه .

بی گومان رژیم کونیه به رستی شا دوزمنی ژماره به کی که لی کورد .
 له ناو خوئی فیژان دا شا خوئی دیارده ی کونیه به رست ترین هیزه کانی
 ده ربه کی و سه رمایه داری سه ربه فیهرالیزمه . شاه که هسه ر
 پاشایاتی ده کا به لکوه به پیچه وانه ی قانونی نه ساسی فیژان له باری
 سیاسیسه وه بوته حاکی زور داری ولات . لای حه مه ره زا شا ورژیمه
 غه داوه که ی نه و قانون نه وه به که نه و خوئی ناره زووی ده کا . هسه ر
 سی هیزه کانی ولات هیزی قانون دانان که مه جلیسی نوینه رانه هیزی
 فیجرابی وه هیزی دان به روه ری هه موویان فه ر مانبه ر و خزمه تکاری شان
 شا هه رنه ک قانونی نه ساسی فیژانی له ژیر بی ناوه به لکوه له زور داری
 دا که یوه ته راده ی خوینمزترین حاکیه کانی سه ده کانی ناوه راست .
 په لام ناوه روکی کونیه به رستانه ی رژیم شا هه رله وه دانئ . شاهه م
 دیارده ی ده ربه گیه و هه م دیارده ی سه رمایه داری نیشتمان فروش .
 هه رله و کاته دا که شا که وره ترین خاوه ن روئی فیژانه خوئی و بنه مالی
 په هله وی که وره ترین خاوه ن به شی نه و بنیاته یه نعه تی و بازارگانیاته
 شن که داهاتیکی زوربان هه به . له فیژان دا هیچ بنیاتیکی نه که داهاتی
 زور بی و به ره ی په هله وی قییدا به شدار نه بی .
 هه رله به رته وه به که به بی رووخاندنی رژیم شا ده ره تانی هیچ
 جوړه نیسلاحتیکی قوولی سیاسی و تابووری وکومه لایه تی له فیژان دا تئیمنی
 نا کوی . دیاره رژیم شا ته نیا هیژیککی حاکی سیاسی نه به لکوه ناوه ند
 — یکی چه وساعدنه وه ی تابووریه که به هه زاران په ت و هه و داوه به
 فیهرالیزمه وه به ستراوه .

سه ر ماه دارانی نیشتمانبه ر وه ری شیران به فارس و تازه ر بايجانبه
وه له لایه ک له به ر نه وه که هیژیکی دژی نیمبرهالمیستی و کونه به رستی له
خه باتی گشتی که له کانی شیران دان ، هاو خه باتی که لی کوردن . وه
له لایه کی تره و له به ر نه وه که شوینیزی مه زنی خوازی له ناویاندا به
هیژه ، نایانه وی دان به مافه نه ته وایه تیه کانی که لی کورد دا بهین ،
ناتوانی ده گ ل که له که مان له په ک به ره دا سه نگه ر بگرن .
له به ر نه و راستیه که هه ر نه ته وه په ک نه ته وه په کی تر بخاته ژیر
سته می نه ته وایه تیه وه خوی ناتوانی نه ته وه په کی سه ر به ست هی .
جولانه وه ی دژی نیمبرهالمیستی و کونه به رستی ناتوانی له شیران دا به
ته واوی سه ر که وی نه که ر دا بین کردنی مافه نه ته وایه تیه کانی غه بیره
فارسی شیران به په کی له دروشمه بهچینه به کانی خوی نه زانی . به
داخه وه تا فیستا مه سه له ی نه ته وایه تی له لایه ن هیندی ده سته ی
میلیه وه خراوه ته پشت گوی .
هیژه نیشتمانبه کانی شیران بهیوسته زیاتر سه رنج بده نه مه سه له ی
نه ته وایه تی له جیهانی نه و پرو دا . ده هی نه وه بان له به ر چاوی که
له نیوه ی دووه می سه ده ی بهسته م دا هیچ نه ته وه په ک ناماده نیه
بهچینه ژیر باری ژورداری نه ته وه په کی تره وه . با نه وه ش بلین که له
نا و که لی کورد و که له کانی تری شیران دا بهیوه ندیکی قولی میرووی
هه به وه به قازانجی که له کانی شیرانه که به ناسینی مافی به کتر به به که وه
به به کگرتنی داخوازانه له دژی دوزمانی تیکرایی که نیمبرهالمیم و رژیم
شایه تیه خه با ی بکه ن . تاقی کردنه وه ی میروو نیشانی داوه که قازانجی

که لی کورد له قازانجی ره نجبه رانی گشت که له کانی ئیران جیاواز نیه .
 چینی کریکاری ئیران دوستی روزی ره ش و بکگری که لی زور لیکراوی
 ئیمه به . چینی کریکاری ئیران و ریخخراوه کانی هم م خه بات که ریکی
 شیلگیری دژی ئیمه ریالیستی و کونه به رسته و هم م ته نیا هیژیکه که
 دیفاح له مافی دیاری کردنی چاره نووسی که له کانی ئیران کرد وه و ئیستاش
 هم ره دیفاح ده کا . وه ریزیرانی زه حمه تکیشی ئیران که خویمان له لایه که وه
 له زور ده سستی ده ره به گ و خاوه ن ملکه مه زنه کان دان و له لایه کی تری
 شه وه رژیمی شا خوینیان ده مژی دوست و هاوکاری که لی ئیمه ن .
 رووناکبیره نازاد یخوازه کان و هم ره ها خویندکاران هیژیکه گرنگی
 بزوتنه وه ی نیشتمانی و دیموکراسی له ئیران دا . دیاره شه مانه له سه ره
 به ک هاوکاری که لی کوردن . به لام چه باره ت به ته بلیغاتی پیسی
 شووینستی که له ناویان دا کراوه و له به ره وه که مه سه له ی نه ته وایه تی
 لایان به ته واوی رووناک نیه بهیر و رایان له مه پرته سه له ی مافی دیاری
 کردنی چاره نووسی که لی کورد وه ک به ک نیه هیژیکه له مانه که به داخه وه
 ژماره شیان که م نیه نا یانه وی مافی گهلی کورد بناسن . وه جاری و اش
 هم به شه و دروشمانه دوویاته ده که نه وه که به درهژا بی چه ند ساله
 کونه په رستی ئیران کاویزی کردوته وه . به کورتی شه مانه هیشتا تی نه که
 پشتون که کورد نه ته وه به کی جیا وازه و مافی دیاری کردنی چاره نووسی
 خوئی هم به .
 جولا نه وه ی نه ته وایه تی کورد شه رکی سه ره شانیه تی که شه م رووناک
 بهیره نازاد یخوازانه تی بکه ئینی ، مه سه له ی نه ته وایه تیان بو روون بکاته وه

و بیانکاته هیزکی هاوده نگی خوی له خه بات له پیناوی دیموکراتی و مافه
نه ته وایه تیه کانی دا . هه روه ها ته و تیکوشانه ته رکی ته و هیسه
دیموکراتیانه شه که خویان له مه سه له ی ته ته وایه تی که پشتوون .

له شکری ته م روی ئیران به داخه وه له سه ره تای بوونیه وه به روحی

شوونیهستی ماملاند راوه . ته و کوشتارو قرانه ی که سه رده می ره زا شا

خرا ناوگه له کانی غه بیره فارس ، ته و بی حورمه تیه ی به داب و شوونیهستی

له سینه ی ته و گه لانه ده کرا و به تاییه تی په لاماری دپندانه ی ساله —

کانی ۱۳۲۵ — ۱۳۲۴ پۆسه ر نازه ربابجان و کوردستان روحی شوونیهزی

— می له شکری ئیرانی به هیز تر کرد .

ناشکرایه پۆسه سکره کانی له شکری ئیران که زۆره بیان رۆله زه جمه ت

کپشه کانت ، ته و شوونیهز مه بیگانه به . هه روه ها له ریزی له شکری ئیران

دا زۆر ته فسه ری نازاد بخواز بوون و ئیستاش هه ن که جیگای شانازی که لی

کوردیشن . به لام سه ر کرده کانی سه رووی له شکری به هوی سیاسه تی

کۆنه په رستی و شوونیهستی خویان به وه که له شکریان کرد و ته کۆته کی

ده ست و خزمه تکاری حه مه ره زا شا که لی کورد بیان له و له شکره بیزار

کرد وه . که لی کورد له شکری ئیستای ئیران به پارێزه ری قازانجی کۆنه

په رستی و ئیمپریالیزم و به دوژمنی جولانه وه ی میلی ده زانی . ژاندرمه

ری و پولیسیش هه روا ته ماشا ده کا . چونکه جولانه وه ی که لی کورد

له کوردستانی ئیران دا هه موو کاتیکی له لایه ن له شکر و ژاندرمه ری و

پولیسه وه سه رکوت کراوه . دوست و دوژمنی که لی کورد تا به و جووره له

چوار چپوهی ئیراندا به رامبه ریه کتر راوه ستاون . شا و رژیمه که ی
 ده ریه گ و سه رمایه داره کانی سه ریه ئیمپریالیزم هه ریه و چه شنه
 که دوژمنی نه سلئی خه باتی زیدی ئیمپریالیستی سه رانسه ری ئیرانسن
 دوژمنی نه سلئی بزووتنه وه ی نه ته وایه تی که لی کوردیشن له کوردستانی
 ئیران دا .

کومه لانی که ل زه حمه تکبشه کانی سه رانسه ری ئیران که هیز ی
 بنه ره تی دیموکراتی ئیرانن دوستی راسته قینه ی جولانه وه ی که لسی
 کوردن . له ناو حزب و تاومه سیاسییه کاندایا که له سه رانسه ری ئیران
 تی ده کوشن ریکخواوی وایه هاتون که به ئاشکرا و به بی تریس له مافی
 نه ته وایه تی که لی کورد دینفاع هه که ه ن .

قیمه هیوادارین نه و هیزانه ی که له ئیران دا دزی ئیمپریالیزم و
 کونه به رستی خه بات ده که ن و هیشتا به باشی له مه سه له ی کورد
 نه که پشتون نه و مه سه له بان بو روون بینه ره وله دوا روژ دا بینه نا و
 جه رگی دوستی و هاوکاره کانی که لی کورده وه .

سه رده می ئیمه سه رده می تی به پ بوونی که لانی جیهانه لسه
 سیستمی سه رمایه داریه وه بو سیستمی سوسیالیستی . دوو هیزی که وره
 ئیمپریالیزم و سوسیالیزم به رامبه ری به کتر وه ستاون . ئیمپریالیزم
 سیستمیکی نه حکوم به فه وتانه . به لام سوسیالیزم به ره ده ستئیی و
 سیستمی دوا روژه . جولانه وه ی روزگاربخواری که لانی جیهان به شیکه
 له خه باتی گشتی بو ریشه ده ره هینانی ئیمپریالیزم و سه رکه وتنی سوسیا
 لیزم له جیهان دا .

فاشکرایه که د وژمنی هه ره که وری که لان د وژمنی هه موو جولانه وه
 به کی د پیکراتی و نیشتمانی ، فیهریالیزمی جیهانیه . تاقی کردنه وه ی
 میژووی خه باتی که له که مان و که لانی تر به رووناکی نیشانی ده دا که
 فیهریالیزم بو پاراستنی خوئی و قازانجه بهسه کانی به هه موو هیزبه وه
 تی ده کوشی کۆسپ بخاته سه ر ینگیازی آزادی نه ته وه زورلیکراوه کان .
 شه که ر له رابرد ووی که لی کورد سورنج بده بین ده بینین که لسه
 سه وه تایی سه ده ی بهسته م دا فیهریالیزمی فینگیلز و هاوکاره کانی بیرون
 که بیرونه هوئی دابه ش کردنی کوردستان و که له که مانیان تووشی شه و
 حاله کرد که فیستاتییدابه .
 له ماوه ی شه ری به که می جیهانی دا و پاش شه و شه په ش که لسی
 کورد چ له فیران و چ له تورکیا (عراق هیشتا سه ربه خو نه بیوو)
 ده ستی دا خه باتیکی توند و مه ردا نه له پیناوی رزگاری و آزادی و
 هه ستاندنی مافه نه ته وایه تیه کانی خوئی دا ته هیستعمار که ره کانی
 فینگیلز و فه پانسه و شه مریکا که ده یافه و بیست بزر بوخاندنی فیهرپاتوپی
 عوسمانی له جولانه وه ی که لی کورد که لک وه ر بگرن ، له په بمانی سیور
 دا که سالی ۱۳۲۰ به سترا به لیبیان دا که مافی که لی کورد بناسن .
 به لام پاش به شه نجام که باندنی مه به سته کانی خویمان و دابه ش کردنی
 خاکی عوسمانی له ناوچه ی نفوزو له په بمانی لوژان کورد بیان به په کجاری
 له بهر برد ه وه . هه روه ها سالی ۱۹۲۵ پاش شه وه که له جولانه وه ی
 که لی کورد له عراق دا به قازانجی خویمان که لکیان وه رگرت و له نه وتی
 کوردستان به شی خویمان هه ستاند ، که لی کورد بیان فروشتوو شه و هه موو

به لئیمه ی له مه پ مانی گه له کان دا بوویان به هیچ و بوچ ده ر چوو .
 جگه له مه ش به هه موو ههینکه وه جولانه وه کانی گه لی کوردیان به توپ و
 فرۆکه له عیراق سه رکوت کرد . له ئیرانیش بو سه رکوت کردنی گه لی
 کورد پشتیوانیان له حکومه ت کرد .

کو ماری دیموکراتی کوردستان که به روو بووی خه باتی دوو رو درهیزی
 گه لی کورد بوو له کوردستانی ئیران حکومه تی کونه په رستی شا به یارمهتی
 راسته و خوئی ئیمپریالیزمی ئه مریکا توانی سه رکوتی بکا .

هه ره ئیستا ئیمپریالیزم به تابه تی ئیمپریالیزمی ئه مریکا له هه موو
 جینگایه ک دوژمنایه تی خوئی له گه ل ئازادی و سه ره به خوئی گه لان ده
 نوینی . ئه وشه په درندانه بوئی که ئیمپریالیزمی ئه مریکا له ویتنام
 درۆی گه لی قاره مانی ئه و ولاته ده بکا نیشان ده دا که ئیمپریالیزمی
 ئه مریکا بو سه رکوت کردنی راهه پهنی گه لانی زور لیکراو له هیچ تاوانیک
 ده س ناپاریزی .

رزگاری هه ر نه ته وه به ک زه بر یکه له سیستمی ئیمپریالیزم ده درۆ و
 ده سه لاتی ئیمپریالیسته کان به تابه تی ئیمپریالیزمی ئه مریکا ده خاته
 مه ترسیه وه . سه باره ت به مه ئیمپریالیزمی ئه مریکا بو مانه وه ی رژیمه —
 کونه په رسته کان وه ک ویتنام ، ئیران تی ده کوشی و یارمه تیان ده دا و
 په یمانی هه سکه ری وه ک سهنتۆ و هی تریان له گه ل ده به ستی .

سۆسیالیزم روژ به روژ خه لک زیاتر بو لای خوئی راده کیشی . هه ئیدی
 له و گه له زور لیکراوانه ی که رزگار بوون ریگای سۆسیالیزمان هه لئوارد وه
 و هه ئیدی تریش ئه وه خه ریکن به وریگایه دا به روون . ئیمپریالیزم هه ول

ده دا به فرو فیل به پاره و چه ک ، به هره شه و ته قه شه و گه لانه بترسینتی و
 ناچارمان بکا له رنگای سؤسیالیزم لایده ن . بو نه و مه به سته به فاشکرایسی
 جولانه وه ی شه و نه ته وانه په لامارده دا که خه بات ده که ن و تی ده کوشن
 بو پاراستنی قازانجی گلای خوی ته نانه ت ناشتی جیبهانیش ده خاتمه
 - سه ترسیه وه .

سؤسیالیزم له سه ره تایی بوونیه وه ناشتی و دوستایه تی گه لان و یارمه -
 تپرو و پشتیوانی له خه باتی میله تانی به دروشمی خوی داناوه . د وای شه ری
 د ووه می جیبهانی و به تایه تی له و سالانه ی د وایی دا که سؤسیالیزم زور
 په هیز تر بوه و خوی گرتوه ولاته سؤسیالیسته کان دوستایه تی خویمان لسه
 حاست گه له زور لیکراوه کان به کرده وه تمیسات کرده . یارمه تی به گه لانی
 میسر ، کووبا ، جه زایر ، ویتنام ، به نگلا دژ و هی تر . به ره ی سؤسیالیزم
 ده ره تانی شه وه ی بیک هیئا که شه و گه لانه دوستی ته نگانه ی خویمان بناسن
 و بی پشت شه ستور بن .

نه ته وه ی کوردیش له و یارمه تیه ی بی به شکر بوه . ولاته سؤسیالیسته .
 - کان له ماوه ی ده ساله ی رابرد وودا زور جار پشتیوانی خویمان له شورشی
 گه لی کورد له کوردستانی عراق ده ره بوه .

تاقی کردنه وه ی شه و سالانه ی د وایی به فاشکرا ده ری ده خا شه و گه لانه ی تازه
 سه ره خویمان وه ده ست هیئاوه یا له پیناوی سه ره سستی دا خه بات ده که ن
 له خه باتی دژی نیمهالیستی دا دوست و به ک گری گه لی کوردن . زیاتر له
 به ک میلیارد و نیو ناده میزاد که نیوه ی به شه ره ته له ولاته کانی فاسیا و شه فر
 بقا و شه مریکای لاتین دا لاینگری جولانه وه ی گه له کانن که دژی نیمهالیزم

خه بات ده که ن . له به رقه وه سه رکه وتنی هه رکامیک له وگه لانه
سه رکه وتنی که لی ئیمه به وه هه رزه بربک که گه له که مان له ئیمیرالیز
— می بدا سه رکه وتنی گشت که له فازاد بخوازه کانه .

ره نجبه ران و رووناکیبران ئهسانه به شه ره فه کانی ولاته سه رمایه
داره کان دوتنی که لی کورد و پشتیوانی خه باتی ته ون . له وسالانه ی
دوایی دا ته وه ی حیزه کرێکاره کانی ولاته کانی ئهروپایی رۆژ ئاوا به
ئاساندنی که لی کورد و دیفاع له مافه کانی کردیان به تابه تی لانه
غه رانه و ئیتالیا و ئینگلندا نیشان ده دا که خه باتی که له که مان له
ناوره نجبه ران و رووناکیبرانی ته ولاتانه دا که خوێان دژی سیاحتی
زۆرداری ئیمیرالیزم رۆژ به رۆژ گهست و یاریده ده ری زیاتر به بدا ده کا
که وا بوله مه بدانی جیهانی دا ته وه سائی هیزه مه زن و گهڕنگه ی سه رده
— می ئیمه سووسالیزم جولانه وه ی زرکاره رازگه له کانی ئاسیا و ته قه
بقا و ته مریکای لاتین و ره نجبه ران و رووناکیبران و گشت ئهسانه به
شه ره فه کانی ولاته سه رمایه داره کان دوتنی و پشتیوانی که لی کورد ن .
له کاتیک دا ئیمیرالیزمی خوێنمژ که میژو و ده حکومه ی کرد وه دوتنی
ته سائی که لی کورده . به شه ره تی بهش که وتوو لایانگری خه باتی به
وچانی نه ته وه که مانه که بو زرکارا و وه ده ست هێنانی مافی نه ته وایه تی
راپه پروه . ته وه به بهر و باوه ری ئیمه له سه ر دوتنی و دوتنی جولانه وه ی
نه ته وایه تی و دیموکراتی که لی کورد .

سلاولہ ۲۵ ی گہا

جیرنی نامہ سالی

کتب

دیکھو کراچی کورڈ سٹا

اممہ زراعی شکر کنزی

کتب

566

شیران

ولامی نامه کان

هاوالانی خوښه وېست (ش) وېی و ب له نامه کانی خوښان دا
 ده نووسن : څه لک له سیاست ماند وو پوهه گوئی ناداته رووداوه و کار
 و باری سیاسی و ته نانه ت له پاسی سیاست و حیزبایه تی ده پرینگینمو.
 نیمه ولامی ته و دوو برا په پرتزه له لیکولینه وه ی زار او لکی سیاسی دا
 ده ده پنه وه که پنی کاده لپن (فاپولیتیزم) یانی ده مانه وی به تیریکد وو
 نیشانه بشکینین . و ده م وشه په کی سیاسی پاس بکه بن و هه م ولامی
 ته و دوو برابره ش پده پنه وه .

فاپولیتیزم وشه په کی یونانی له رېشه ی (پولیتیک) یانسی
 (سیاست) وه رگیراوه (فا) مانای نه فی ده دا یانی (نا) یانی
 پنی موبالاتی و که م ته ر څه می له حاست کار و باری سیاسی و گوئی ندان
 به سیاست . د ووره په ریزی و که م ته ر څه می و لځو گیل کردن له
 کار و باری سیاسی .

له رژیمه کانی سه رمایه داری دا به فانقه ست له تاو کومه لانسسی
 څه لک دا بلا و ده کړپته وه . به پتوه به رانی رژیمه کانی سه رمایه داری
 و کونه په رستی به هه موو تواناوه هه ول ده دهن که څه لک دوو ر له
 سیاست و له دواکه و تویوی و نه زانی دا رابگرن . نه هیلن څه لک چاوی
 بکړپته وه و قازانج و زیانی چپنایه تی خوئی بزانی . پووه و مه به سته زور
 جارپش له و که سانه که لک وه ر ده گرن . مه سه له ن زور جار هه به

نه وانه ی که ولی تاهین و مه زهه بیان به خو داداوه به زه همه تکبشه کان
 ده لئین : باوکم ! توچیت له سیاست و کاری ده ولت داوه ! .
 خه ریکی کاسبی و کوپره وه ری خووت به ! ده بهانه وی به و ته بلیفاتسه
 سه رنجی خه لک له مه سه له کانی نیشتمانی و کومه لایه تی و سیاسی هه
 — له بکه ن و بتوانن به بی ته نگ و چه له مه چه وساند نه وه و ده سه لاتی
 خوبان درپزه بی بده ن .

هویه کی دیکه ی به پدا بوننی ئاپولیتیزم سه رکوبری و ناهومبیدی
 هیندی تاقم و توپزی کومه له . خه لک له به ر ناراستی و وه عده ی بی جیی
 هیندی هیزی سیاسی و حکومتی ته کان ماند و ده بن و له سیاست دور
 ده که ونه وه .

زولم و زوری حکومت و قه ده غه کردنی حیزب و ریکخواه نیشتمانیه —
 کانیسه ده بیته هوی به ره گرتنی ئاپولیتیزم که خه لک ده ترسی و لسه
 سیاست وه ره زده بی و ده کشیته وه .
 خوگیل کردن له سیاست و که م ته رغه بی له حاست مه سه له کانی
 کومه لایه تی و نیشتمانی به قازانجی حکومتی دیکتاتور و چینه چه وسینه —
 ره کافه . یاتی له راستی دا کومه ک به مانه وه ی نه وانه .

دیاره ئینسانی شوپشگیژ و نیشتمان به روه رکه هه ست به ژیه
 ده ستی و به شخواری نه ته وه که ی بکا ناتوانی خوئی له سیاست که نار
 بگری و شاهیدی زولم و زوری رژیم دیکتاتوری شای .
 نه رکی نه ند امانی حیزب و کادره کان نه وه به نه و مه سه له به
 بوخه لک روون که نه وه و تیمان بکه ئین به قه ولی پشکه ونوو و مه زنی

تورک نازم حکیمه ت :

” من نه سوو تپم ، تو نه سوو تپی ، شیمه نه سوو تپین ، چون تاریکی
ده بی به روونگی . ”

کوننه په رستی

نه م وشه په زور جار له نووسراوه کان دا به رچاومان ده که وی و
له وتوو وپزی روزانه شرجا گوډمان لی ده بی .
له مانای سیاسی دا کوننه په رستی بانی موخالیقه ت ده که ل پپیش
که وتنی کومه لایه تی . بانی خه باتی چین و تاقم و توپزی له حالی فه و تان
دا له دزی که شه و پپیش که وتنی گوډل .
ره و په وهی میژوو و خه باتی کومه لانی که ل کومه لی مرقابه تی بو
لای که شه و پپیش که وتن ده با و چین و تاقم و توپزی خاوه ن شمیتاز و
زیده بی که له که ل به ره و پپیش چووتی کومه ل موخالیفن و ده یا سه وی
وه زعی خوډان بهارینن ، به فه وتان مه حکووم ده کا .

ته جروهی ده ورانه کانی میژوو نه وه ی نیشان داوه . وه ک فه وتانی
خاوه ن کوله کان و پاشان ده ره به که کان و پاشان سه ر مایه داران که
هه ره که ی له سه ر ده میکی دیاری کراوی میژوویی دا بو پاراستنی
قازانجی چه و سینه رانه ی خوډان و شمیتازات و زیده بی خوډان له که ل
پپیشکه وتنی کومه ل و په ره گرتن و که شه ی هیزه کانی به ره م هیننه ر

که وتوونه ناته باسی و ته زاده وه . بوونه دیارده و نیشانه ی پیوه ند به کانی
 کۆن و گه نده لئی به ره هم هینان و بوونه له نسبه رۆک له سه ره رۆگای
 پێشکه وتن و بی گه یشتنی کۆمه ل دا .
 ته وه به کۆنه په رستی . یانی پارێزگاری و پشتیوانی له نه زم و رژیمه
 کانی گه نده ل و به ره و نابووتی و دوزمنایه تی له گه ل پێشکه وتن .
 کۆنه په رستی هیندی جار به شکلی زۆری و ملهپوری و سه ره رۆیی و
 خنکاندن و ره شه کوژی و گرتن و راوانان و نازار دانی کۆمه لانی خه لک
 خوئی ده نوینی و ه کهریمی ئیستای پاشایه تی ئێران .
 هیندی جار به شکلی بهیرو باوه ری کۆن و دوا که وتوو ویشک له
 دژی زانیاری پێشکه وتوو خوئی نیشان ده دا و به ناکارو کرده وه ی دوا
 که وتوانه ره ده نووسی .
 کۆنه په رستی به چه شنی توند کردنی زۆم و زۆر له زه حمه تکیشان و
 فشاری ئابووری و سیاسی بۆ سه ر نه ته وه کانی به شخورا و سه ر کوت کردنی
 جولا نه وه ی شوپشگیری که کۆمه ل به ره و پێش به ری خوئی ده نوینی .
 له سه ر ده می ئیمپریالیزم دا فاشیزم و میلیتاریزم له ولاته کانی پێش
 که وتووری سه ر مایه داری نیشانه ی کۆنه په رستینه .
 کۆنه په رست به و که سه ده لێن که دژی هه موو شتیکی پێشکه وتوو
 بی و بوپاراستنی نه زم و سیستمی کۆن و گه نده ل و بهیرو باوه ری دوا
 که وتوانه و ژه نگا هه ول بدا .
 ته و هاوالانه ی که دا وایان کردوه له ژماره کانی (تیکوشه ر) دا .

هه موو جارځي به ک دوو وشه و زار او ه ی سیاسي و ټاپو وړی و کوڼه لا به تی
 مانایان لږ بد رښته وه و روون بکړنه وه . نه وه له و ژماره وه دا خواز
 کانیان به جی د ه گا و هیوا دارین هه موو ژماره به کی (تیکوشه ر)
 لیکد انه وه و شی کړد نه وه ی به ک دوو وشه و زار او ه ی سیاسي تڼدا هی .

د وصال په کچه تیم ده نی ، به دوو مانگ سه ربه سستی
 تان ده ست ده خه م .
 گاندی

” هو ټیگه بشتی نه و ده سه له به که له گه ل کڼ شه پ ده که ی ،
 چیت ده وځی وه د وای ج که وتوری ، به بچگه له وه ی که خوټ بناسی
 رڼگا به کسی دیکه ت نیسه .
 پاکسیم گورکی

” قاره مان نه و که سه نیسه قسه ت
 نه که وځی ، قاره مان نه و که سه به
 پاش سه سه و و که وتنی ک هه ستپنه وه .
 کو نفسیوس

پسادی بی دهنگ

روز نهم —————

چه ند زوین ته و چیرۆکانه ی که نانوسرین ، به لکوو روو ده ده ن .

خه لک و کات خاوه نی ته وانه ن و کاتیک که سیک گویان بۆرا بگری هه ست

به که رمایی و دله کوته بیان ده کا . به لئی ته وان دلیان هه به دلله

کوته بیان ته وه نده به هیزه که له و د بوی سنووره کانیش ده بیستری .

چیرۆک زۆریه بیان له کاتی خه بات دا به پدا ده بن و تاله دنیاش

دا خه بات مایی زار به زار ده که رین ، وریا ده که نه وه و ئهلهام ده

به خشن .

هه وه لین جار که ته و چیرۆکه ۴ بیست به سه رهاتیک بووره نکه له

به ند پخانه ی "" گ "" له نیزیکی "" ئوسلو "" رووی دا بی . پاش چه ند

سال هه والتیکی له هستانی ته و چیرۆکه ی بۆگنراره وه . له هاوینی ته و

سأل دا له هاوالتکی فه رانسه بېشم بېست . پاشان ماوه به ک له و باره وه
 هېچم به گوی نه که بېست . هه ر ده تکوت له بهر چوته وه . تا رۆژیکي ته و
 چیرۆکه م به که مېک گۆرانه وه له کرێکاریکي ته لماني رۆژ تاوا بېست . به لام
 هه ر به و دلّه کوته ی پېشوور .

ئېستا ده م هه وی ته و به سه ر هاته به وشه ی رېک و هیدی هه ر
 وه ک هه و دل جار بېست بهوم بهی گپه مه وه . به سه ر هاته که تاوا بهور :
 . . . شه وی دووه می پاش به لاماری فاشیسته کان به سه ر به که به تی
 سوویه تی بهاوێکیان هینا به ند بهخانه . بو دا رۆژ گهراوه کان که وتسه
 هه ول ته ته لا تا له ناو نیشانی ناگادار بن . به لام تیکوشانه که یان
 بهی فایده بهور ، شه و گۆیان له گرم و هۆری لێدانی ده بهور . پاش ماوه به ک
 دوو باره به پالّه و په سته ده ژوری به ند بهخانه یان فاشنیه وه . رۆژی دو
 — ایی به ند به وان خه به ری دا که له خو چوووه و پاشان وه هوش هاتوته
 — وه . به ند به کان خه ریک بهون پېوه ندی ده که ل بگرن . به لام ته و
 بهی ده نگ بهور . هه موو شه وی ده یان دی که فاشیسته کان له ژوره که —
 یان ده برده ده ری و تا ده هات له خو بچی لێیان ده دا و سه ر له
 نووی ده ژوره که یان داوېشته وه . به ند به وانه کان خه به ریان ده دا :

” نه وه ره بی ده نکه ”

به ندیه کان ده بیان برسی : ” داخوا لاله ؟ ”

به ندیه وانه کان ولا میان ده داوه :

” ناوی ناچی لال بی . ”

دیواره کانی به ندیخانه هه رچه نده ی نه ستوریش بن فاشیسته کان

ناتوانن پیوه ندی به ندیه کان بگرن له گه ل ده ره وه ی به ندیخانه .

گیراوه کان به زه حه تنگی زور به یوه ندی بیان له گه ل ده ره وه گرت و

برسباریان له ناو و نیشانی ده و پیاوه کرد . ولا میان وه رگرت وه :

” نه و تازه گیراوه پیاوکه که له فرزگی ی ریگای فاسن کاتی بلا و کرد نه

— وه ی (تراکت) گیراوه . له تراکته که نووسراوه :

” به کبه تی سوویه تی سوسیالیستی ، فاشیزم تیک ده شکینتی . ”

به لام هیچ به لگه و نووسراوه و نیشانی تری بی نه بوه . تا بزنان کپیه و

بناسری . که شتا بو (پولیس فاشیستی که لمان) لای وایه نه و

پیاوه سه ره ریگخواوه و ده سته به کی به ره ره کانیه .

حخه و توو و مانگ رابردن به لام پیاوه که هه ره بی ده نگ بوو . وا

دیار بوو که که شتا بو نه بیتوانیوه کابرای بی ده نگ وه قسه بیینی و هیچی

لی بیسی . هه ره به ره وه ش قهتر شه وانه له ژوره که ی نه بیان

ده برده ده ری . له پر ژوژیک به ند به کان بهیستان که به بیان داوه .

به لام پۆلیسی به ند بیخانه ده یگوت : " له پیش ده رگای به ند بیخانه

دانهشتوووه نه ده روا نه قسه ده کا . "

که شتا پۆ جایز بهوو . ته واوی بهر سیار و لیکۆلینه وه ی گشتا پۆ ته وه ی

ده ر خست که هیچ که س وه دوا ی نه که وتوه و بهر سیاری لی نه کرد وه .

له که س بزر نه بوه . ته ناکه ت ته وانه ی له شوینی کاریان بهی شوینی

بوون و پۆ مالی خویمان نه که پاونه وه له که ل نیشانه کانی ته و به کمان

نه ده گرت وه . جاپۆیه که شتا پۆ به راستی لای وابوو له که ل

به او یکی نهیسی ، شینسانیکی بهی ناو نیشان ، به او یکی ژهره رزی رو و به

روو بوه . له ته نجام دا هاتبوونه سه ره و به او ره ته که ره به ری

بده ن تاخر به که ی روو له شوینی ده کا .

هیشتا ژماره ی ته و پۆلیس و جاسوسه نهیسیانه ی که که شتا پۆ پۆ

را و کردنی ته و به او ه ناماده ی کرد بوون نه زاند راوه . بهی گومان

کومه لیککی به کجار ژور بوون . ده بیان زانی نا توانی را بکا و له به ره

ده ستیان رزگار بهی . به او ه گهراوه که ش ته وه ی ده زانی . ده بزانی

قسه له گه ل هه ر که سیک بکا ده یخاته مه ترسیه وه . ده بزانی ناتوانی
 ده رگای هیچ مالیک بکاته وه به بی قه وه ی مردن له گه ل خوی نه با ته
 ژوروی . ده بزانی که روو له لمره وار و جه نکه لیش بکا . چونکه له لایان
 فاشیسته کانه وه ژور و پروو ده کرا هه تا هه موو زینده وار یکی تیدا قـ
 بی .

جا بویه له ده رگای به ندیخانه که دانیشتوو ، هه روا به بی
 ده نگی داما . که سن نازانی ته و خه به ره له کوئی وه به . به لام گیراوه
 کان ده لهن ته نیا له وه ی ده توسا که نه وه کوو رهواریک قسه ی له گه ل
 بکا و گیانی بی گونا هیک بکه وپته مه ترسیه وه .
 له و حاله دا که له پیشی به ندیخانه دانیشتوو ، ده سته کانی له
 بن هه نگی ده نا و دهم و چاوی برینداری هه ل دینا و به نیگا به کسی
 سارد و ه چاویکی له مه مووره نهینیه کانی گه شتا بو ده کرد که به
 ناره خه تی له نیزیکی ته و ده هاتن و ده چوون ، شه وانه ده بیان برده
 — وه ژوروی به ندیخانه و زنجیریان ده کرد .

گیراوه کانی ترده بانگوت : ژورسه بره هه تا ئیستا نه بیان
 کوشتوه . ره نکه له ترسان به زیندوو بیان پرا گرتیی . قه وان ده بانگوت :

فاسھیستہ کان لہ مہ ندی ولہ سہ رہ خوئی تہ و دہ ترسان . ہی دہ نگہ
 وماتی دہ و رو بہ ری دا کرتہو . بردیانہ ہودہ بہ کی کہ لہ ہیج کوئی
 وہ دہ نگہ وہ دہ ری پانہ دہ کہ ہشت . بہ لام بہ ندیہ کان دہ یان زانی
 کہ لہ دہ رہ وہ را دہ نگ دہ چہتہ ژوئی . ہہ رکاتیکی بہ پیش ہودہ کہ ی
 تہ و داتی دہ بہ رہن ہاواریان دہ کرد :

”ستہ الہنگ پراد“

لابان واپو کہ تہ م وشہ بہ تہ وہ زیند ووی پادہ گری . لہ بہ ندیخا
 نہ باو ہو کہ سکی ہی فیوادہ ہاہہ ویا خہ ریکی تیک شکان
 وسہ ردانندان ہاہہ بہ سہ رہاتی ہپاوہ ہی دہ نگہ کہ یان ہودہ گپراوہ .
 کاتیکی روزی فزادی گہ ہشتی و خہ لک بہ خوشی ولہ سرینہ وہ
 دہ روازہ ی بہ ندیخانہ کانہان شکاند و دہ رگای ژورہ کانہان کردہ وہ
 گپراوہ فزاد کراوہ کان لہ ہی ہلیکانی بہ ندیخانہ چوونہ خواری تا گہ ہشتہ
 پیش ہودہ ی تہ و ہپاوہ ہی دہ نگہ .

بہ کیک لہ بہ ندیہ کان کللیکی ہیئاو دہ رگاہہ کی فاسنی قورسی
 کردہ وہ . دہتیان لہ سہ رتہ ختہ داریک ہپاوتکیان بہ زنجیر بہ ستوتہ وہ .
 ہپاوہ کہ کاتیکی چاوی بہ گپراوہ کان کہ وت کہ جلی بہ ندیخانہ ہسان

ده به ر دابه ترووسکه به کی له چاوی دا دیترا و به ژان و ده رد پگه وه
 که له ده م و چاوی دا بّلا و بووه لئوه کانی بزاونت و به ده ننگی کز
 و گهراو که له به ره بی ده نگی گهراوه کان نه فه ری فاخریش گوئی
 لئی بوو کوتی :

” فزاد م کهن ! ”

پاش چوار سال شه وه شه وه لئین وشه شه ک
 بوو که به سه زنهانی دا ده هات . به ند به کان زور به
 شه سپایی پیتاوه بی ده نکه که بیان بو
 لای قامبولانسس برد . له و کاته دا هه موو رنگانان کرد بووه
 وه بی ده نگ بوون . پاشان تکیه پرا هه زاران که س
 له پاداشی ریژو و حوروت به ت کلا بیان
 له سه ری خووان دا گورت . به پیتاوه که
 به چاوی ئاوالله وه له ئاسماتی
 مانگی مای پرا ماوو . خه لک ده پانگوت
 ترووسکه ی فاسمان له چاوی دا ده بیندرا
 له ریگای نه خوشخانه ته واوو . به لام خه لک

پندرہویں صدی ہجری
میں لکھی گئی ہے

فہرہ النامہ

کتاب

هه و النامه‌ی کتیب

بای ۴ تمه‌ن